

KS. MICHAŁ JĘDRZEJSKI

„CZY MUZYKA RELIGIJNA KULTYWUJE
WARTOŚCI CHRZEŚCIJAŃSKIE W EUROPIE?”
MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
ZORGANIZOWANA PRZEZ KATEDRĘ BADAŃ
NAD MONODIĄ I POLIFONIĄ RELIGIJNĄ KUL
(11 maja 2022 r.)

Felix Mendelssohn Bartholdy, niemiecki kompozytor epoki romantyzmu, na partyturze swojej II Symfonii B-dur „Lobgesang” op. 52 z 1840 r. zapisał słowa: „Chciałbym widzieć wszystkie rodzaje sztuki, a w szczególności muzykę, w służbie Tego, który je ofiarował i stworzył” („Partitur No. 93 Lobgesang” 1). Wobec pragnienia kompozytora rodzi się pytanie, czy jest to możliwe. Problematyka ta została podjęta podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Czy muzyka religijna kultywuje wartości chrześcijańskie w Europie?”, zorganizowanej 11 maja 2022 r. przez Katedrę Badań nad Monodią i Polifonią Religijną Instytutu Nauk o Sztuce KUL. Uczestniczyło w niej dwunastu prelegentów z krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych, którzy wygłosili swoje referaty podczas czterech sesji.

Otwarcia konferencji dokonali dr hab. Dariusz Skórczewski, prof. KUL, Dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych KUL, oraz ks. dr hab. Piotr Wiśniewski, prof. KUL, Dyrektor Instytutu Nauk o Sztuce, Kierownik Katedry Badań nad Monodią i Polifonią Religijną.

Podczas I sesji, moderowanej przez dr Kingę Krzymowską-Szacoń, pierwszy referat wygłosił prof. dr hab. Stanisław Dąbek (wieloletni profesor i kierownik Katedry Polifonii

Ks. dr MICHAŁ JĘDRZEJSKI – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Instytut Nauk o Sztuce, Katedra Badań nad Monodią i Polifonią Religijną; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: michal.jedrzejcki@kul.pl. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1741-7470>.

Rev. MICHAŁ JĘDRZEJSKI, PhD – The John Paul II Catholic University of Lublin, Institute of Art Studies, Department of Research on Religious Monody and Polyphony; correspondence address: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin, Poland; e-mail: michal.jedrzejcki@kul.pl. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1741-7470>.

Religijnej KUL, profesor UMFC w Warszawie) na temat „Pro Servitio Divino multiplicando. O muzyce dla człowieka «duchowego»”. Kolejną prelegentką była PaedDr. Miriam Matejová, PhD (Katolícka univerzita v Ružomberku, Słowacja), której wykład nosił tytuł „Duchovná tvorba na slovenských skladateľov v 21. Storočí” [„Religijna twórczość kompozytorów słowackich w XXI wieku”]. Ostatni referat w tej sesji wygłosił ks. prof. ThDr. hab. Rastislav Adamko, PhD (Katolícka univerzita v Ružomberku, Słowacja), który przedstawił zagadnienie „Możliwości wykorzystania typicznych melodii antyfon gregoriańskich w procesie przygotowań śpiewów Liturgii Godzin w języku narodowym”.

Drugiej sesji przewodniczył dr hab. Tomasz Rokosz, prof. KUL. Tę część otworzył referat PaedDr. Janki Bednárikovaej, PhD (Katolícka univerzita v Ružomberku, Słowacja), zatytułowany „Graduale Novum – reštituovaný omšový repertoár gregoriánskeho chorálu a jeho používanie v súčasnej liturgii” [„Graduale Novum – rekonstruowany mszalny repertuar chorału gregoriańskiego i jego zastosowanie we współczesnej liturgii”]. Drugim prelegentem był prof. PhDr. Stanislav Bohadlo, CSc. (Univerzita Hradec Králové, Czechy), którego wykład nosił tytuł „Minoritytański organista Ivo Anton OFMC (1664-1723), nauczyciel Bohuslava Matěja Černoehorskiego (1684-1742) we Wrocławiu, Pradze i Rzymie”. Trzecią prelegentką była s. dr hab. Susi Ferfoglia, prof. UPJPII (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków), która zaproponowała temat „Na świecie jest takie mnóstwo dźwięków, ale żaden dźwięk nie jest bez znaczenia” (1 Kor 14,10). Logiczna inspiracja muzyki religijnej”.

Trzecia sesja, moderowana przez dr Kingę Strycharz-Bogacz, rozpoczęła się od wystąpienia doc. PaedDr. Mgr. art. Zuzany Zahradnikovej, PhD (Katolícka univerzita v Ružomberku, Słowacja) pt. „Šírenie kresťanských hodnôt prostredníctvom zborového spevu na Slovensku po roku 2000” [„Upowszechnianie wartości chrześcijańskich poprzez śpiew chóralny na Słowacji po 2000 roku”]. Kolejny prelegent, ks. dr hab. Franciszek Koenig, prof. UO (Uniwersytet Opolski), przedstawił zagadnienie: „Zwrot ku wartościom chrześcijańskim w twórczości religijnej kompozytorów środowiska katowickiego po 1970 roku”. Trzecim prelegentem był ks. dr Dariusz Sobczak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Prymasowskie Wyższe Seminarium Duchowne w Gnieźnie), który podjął temat „Religijne kompozycje Igora Strawińskiego (1882-1971) jako przekaz ewangelicznych prawd o egzystencji człowieka”.

Podczas czwartej sesji, prowadzonej przez dr. hab. Miłosza Aleksandrowicza, pierwszy z referatów, który dotyczył kwestii „Chorał gregoriański źródłem wartości duchowych”, wygłosił ks. dr hab. Piotr Wiśniewski, prof. KUL. Drugim prelegentem był dr Andrzej Gładysz (KUL), który przedstawił zagadnienie „Organowa muzyka religijna w polskich filharmoniach w XXI wieku. Zarys problematyki”. Sesję zamknęło wystąpienie ks. dr. Łukasza Kutrowskiego (Parafia pw. św. Tadeusza Apostoła w Legnicy) na temat „Zbiór rękopisów muzycznych dawnego opactwa cystersów w Krzeszowie”.

Kulminacyjnym punktem Konferencji była uroczysta Msza św. w kościele Akademickim KUL, której przewodniczył ks. dr Dariusz Sobczak, Dyrektor Studium Muzyki

Kościelnej Archidiecezji Gnieźnieńskiej, a homilię wygłosił ks. dr Łukasz Kutrowski z diecezji legnickiej.

Konferencję zwińczył koncert kameralny w wykonaniu pracowników i studentów KUL (dr hab. szt. muz. Iwona Sawulska – sopran, Kinga Rybarczyk – mezzosopran, dr hab. szt. muz. Agnieszka Szulz-Brzyska – fortepian). Wykonano kompozycje: F. Chopina (*Allegro de Concert*, op. 46), S. Moniuszki (modlitwa „Dzięki Ci, przedwieczny Panie” z opery *Flis*), W. Gomeza (*Ave Maria*), E. Pałlasza (*Ptak* do słów M. Skwarnickiego), F. Mendelssohna Bartholdy’ego (aria *Jerusalem* z oratorium *Paulus*, op. 36), M. Lorenca (*Ave Maria*), P. Mascagniego (*Ave Maria* z opery *Cavalleria Rusticana*). Słowo o muzyce wygłosił ks. dr Michał Jędrzejski (KUL).

Referaty i związane z ich treścią dyskusje dostarczyły wielu argumentów za udzieleniem pozytywnej odpowiedzi na postawione w tytule konferencji pytanie. W konkluzji przedstawiono perspektywy kolejnych poszukiwań w obszarze muzyki religijnej w Europie i funkcji, jaką ona spełnia.

BIBLIOGRAFIA

Mendelssohn Bartholdy, Felix. „Partitur No. 93 Lobgesang”. *Felix Mendelssohn Bartholdy’s Werke*, red. Julius Rietz, Seria 14 A, Lipsk 1882.